

**NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA
UTENOS AUKŠTAKALNIO PRADINĖS MOKYKLOS VEIKLOS
TEMINIO IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA**

2022-05-02 Nr. A-11

Vilnius

ĮVADAS

Vizito laikas – 2022 m. balandžio 11–13 d.

Išorinio vertinimo tikslas – įvertinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumą mokykloje.

Vertintojai dirbo vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 1254 „Dėl mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos teminio išorinio vertinimo, organizuojamo 2021-2022 metais, temos, klausimų ir vertinimo rodiklių nustatymo“ patvirtintais analizuojamos temos – įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas, - vertinimo rodikliais ir nustatytais klausimais. Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės išorės vertinimo tvarkos aprašu, Mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo susitarimų aprašu, išorės vertintojų elgesio taisyklėmis ir ugdomosios veiklos stebėjimo protokolu informacijai fiksuoti. Atsižvelgta į šiuo metu galiojančias Bendrąsias programas, Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašą, Geros mokyklos koncepciją ir kitus mokyklos veiklą reglamentuojančius teisės aktus.

Vertintojai stebėjo 30 ugdymo proceso veiklų. Verta pažymėti, kad vizito metu mokinių lankomumas buvo prastas dėl padidėjusio sergamumo gripu ir ūmia virusine respiratorine infekcija. Pavyzdžiui, fiksuota atvejų, kada pamokose dalyvaudavo tik 16, 22, 43 proc. mokinių. Susirgus dviem mokytojoms ir specialiajai pedagogei, išorės vertintojai neturėjo galimybės stebėti dalies ugdymo proceso veiklų. Mokykloje yra tik 4 neformaliojo vaikų švietimo būreliai, tačiau dėl pakitusių aplinkybių neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimų nebuvo sąlygų stebėti. Planingai įvyko pokalbiai su mokyklos direktore ir direktorės pavaduotoja ugdymui, Mokyklos taryba, Metodine taryba, mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo grupe (toliau – ĮG), Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), tėvų ir socialinių partnerių atstovais. Vertintojų komanda išanalizavo mokyklos veiklos dokumentus, pirminę mokyklos informaciją (toliau – MPI), įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo mokykloje tyrimo duomenis (toliau – NŠA tyrimas), bendravo su Utenos rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus vedėju Romualdu Kraulišu ir skyriaus vedėjo pavaduotoja Virginija Vaitiekiene apie šios mokyklos mokinių įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumą miesto ir rajono kontekste.

Vertinimo procese ir ataskaitoje taikyta penkių vertinimo lygių skalė (N – 4). Utenos Aukštakalnio pradinės mokyklos veiklos kokybei įvertinti panaudoti 2 vertinimo lygiai:

- „**gerai**“ – veikla viršija vidurkį, tinkama, paveiki, potenciali, lanksti (3 lygis); taip įvertintą mokyklos patirtį verta skleisti įstaigoje;

- „**patenkinamai**“ – veikla vidutiniška, neblogo, nesisteminga, neišskirtinė (2 lygis); t. y. mokykloje yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti;

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Mokyklos istorija siekia 1993 metus. Reorganizavus Utenos mokyklą-darželį „Kregždutė“, įsteigta Aukštakalnio pradinė mokykla. Pagal projektą „Bendrojo lavinimo mokyklų modernizavimas“

mokyklos pastatas rekonstruotas ir renovuotas. Siekiant integruoti įvairių specialiųjų ugdymo(si) poreikių turinčius mokinius (toliau – SUP), įrengtas pandusas ir keliamoji platforma, tačiau dėl patalpų stokos nėra nusiramino kambario mokiniams, turintiems intelekto ir emocijų sutrikimų.

2021–2022 m. m. sukomplektuota 12 klasių komplektų, mokosi 277 mokiniai. Mokykloje yra specializuoti muzikos ir anglų kalbos kabinetai, kompiuterių klasė. Prie kiekvienos klasės įrengti poilsio-žaidimų kambariai. Yra nedidelės aktų ir sporto salės. 3–4 klasių mokiniams fizinio ugdymo pamokos vedamos Utenos daugiafunkciniame sporto komplekse. Didžioji dalis mokinių gyvena Aukštakalnio ir Dauniškio mikrorajonuose.

SUP mokinių skaičius didėja. Remiantis 2021 m. švietimo valdymo informacinės sistemos (toliau –ŠVIS) duomenimis, 2020–2021 m. m. specialioji pagalba buvo teikta 49, o 2021–2022 m. m. – 73 mokiniams. Specialiąją pagalbą teikė logopedė (1,25 et.), specialioji pedagogė (1 et.) ir socialinė pedagogė (0,5 et.). Specialioji pedagogė dažniausiai su mokiniais dirbo specializuotame kabinete. Įsteigti 2,5 mokytojų padėjėjų etatai (arba 5x 0,5 pareigybės), tačiau dėl mažo darbo užmokesčio stebima dažna jų kaita, o tai apsunkina SUP mokinių darbą pamokoje ir integravimąsi į kitas veiklas. Prastėja mokinių šeimų finansinė-ekonominė padėtis: 2021 metais nemokamas maitinimas buvo skirtas 31,1 proc., o 2022 m. – 46,9 proc. mokinių. Į mokyklą atvažiuojančių mokinių skaičius nedidelis – 10. Mokyklinio autobuso mokykla neturi.

Vertinimo metu fiksuoti mokyklos pažangos aspektai įtraukties sampratos link – kuriant mokyklą, tinkančią skirtingų gebėjimų, poreikių ir interesų turintiems mokiniams.

Nuo 2003 metų Aukštakalnio pradinei mokyklai vadovauja Asta Garunkšnienė. 2005 metais direktorė baigė Vilniaus pedagoginio universiteto magistrantūros studijas ir įgijo edukologijos magistro laipsnį.

Mokyklos direktorės metų veiklos užduotys, siektini rezultatai ir rodikliai nustatyti vadovaujantis Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų veiklos vertinimo nuostatais.

Direktorės 2021 metams suplanuotos metinės veiklos užduotys įvykdytos. Jos buvo orientuotos į ugdymo proceso tobulinimą, bendradarbiavimo su mokinių tėvais skatinimą, siekiant individualios mokinio pažangos, bei bendradarbiavimą su socialiniais partneriais (Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Pedagogine-psichologine tarnyba, ugdymo įstaigomis ir kitomis institucijomis), skiriant daugiau dėmesio sėkmingai vaiko integracijai ir socializacijai šioje ugdymo įstaigoje ir siekiant užtikrinti efektyvų mokyklos valdymą. Šiuo klausimu buvo atnaujintos mokyklos vidaus tvarkos taisyklės, pedagogų etikos kodeksas, mokyklos nuostatai. Direktorė dalyvavo dokumentų rengimo grupėse, pristatė parengtus projektus Mokyklos tarybai (2021-02-04; 2021-09-29).

Mokyklos direktorė šiltai, geranoriškai ir betarpiškai bendradarbiauja su visais bendruomenės nariais, yra jų mėgstama. Tai patvirtino beveik visi pokalbiuose su išorės vertintojais dalyvavę bendruomenės nariai ir NŠA tyrimo teiginys: „Mūsų mokykloje vadovai pagarbiai elgiasi su visais mokiniais“pedagogų pritarimo procentas labai aukštas (95,2 proc.) ir išskiriamas kaip įtraukiamam ugdymui svarbus aspektas. Tačiau išorinio vertinimo metu nustatyta, kad mokyklos planavimo procedūros, veiklų nuoseklumas ir pagrįstumas bei bendruomenės narių telkimas uždaviniams įgyvendinti vertintinas kaip santykinai problemiška sritis įtraukiojo ugdymo kontekste. Šias išorės vertintojų išvalgas patvirtino ir NŠA tyrimas: teiginiui „Mokyklos vadovai telkia mokyklos bendruomenę pokyčiams ugdymo srityje“ pritarė 36,9 proc. apklausoje dalyvavusių tėvų ir 57,1 proc. mokytojų.

Nors Mokyklos tarybos sprendimu direktorės veikla buvo įvertinta *labai gerai*, Utenos r. savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus teikimu, vertinimas sumažintas iki *gerai*.

Tikėtina, kad direktorė, prisiimdama asmeninius išipareigojimus ir padedant Švietimo skyriaus specialistams, daugiau dėmesio skirs vadybinėms kompetencijoms (švietimo politikos, strateginio planavimo, personalo ir materialinių išteklių valdymo) tobulinti, užduočių įgyvendinimo siekiuose

nusimatys pamatuojamus ir kokybės augimą apibrėžiančius (procentais, skaičiais) kriterijus, kurie parodytų esamą būklę, pažangą ir padėtų įvertinti, koku lygmeniu pasiektas užduoties rezultatas įgyvendinant įtraukiojo ugdymo politiką.

Direktorės pavaduotoja ugdymui M. Ilčinskienė visas suplanuotas užduotis yra įvykdžiusi, tačiau vertintojai atkreipia dėmesį, kad norint objektyviai ir kokybiškai vykdyti ugdymo proceso stebėseną (vertinti mokytojų veiklą ir teikti rekomendacijas) būtina patobulinti sampratą apie šiuolaikinės pamokos vadybos esminius aspektus.

II. ĮTRAUKIOJO UGDYMO ĮGYVENDINIMO KRYPTINGUMAS MOKYKLOSE: STIPRIEJI IR TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

Stiprieji mokyklos veiklos aspektai

1. Mokyklos tinklaveikos prasmingumas sudaro sąlygas bendruomenės narių lygiaverčiai įtraukčiai (1.6. – 3 lygis).
2. Paveiki mokytojų kompetencija įtraukiamam ugdymui įgyvendinti (1.7. – 3 lygis).
3. Pozityvių santykių bendruomenėje kūrimas siekiant įtraukios kultūros (2.2. – 3 lygis).

Tobulintini mokyklos veiklos aspektai

1. Mokyklos bendruomenės telkimas siekiant sistemingo ir tikslingo planų įgyvendinimo (1.1.4. – 2 lygis).
2. Lankstus ir kūrybiškas materialinių išteklių pritraukimas ir paskirstymas įtraukiamam ugdymui stiprinti (1.1.5.– 2 lygis).
3. Kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos pamatavimas pamokoje pagal aiškius vertinimo kriterijus (2.3. – 2 lygis).

III. ĮSIVERTINIMO VEIKSMINGUMO MOKYKLOS PAŽANGAI ĮVERTINIMAS

„Valstybės švietimo 2013–2022 m. strateginį tikslą „diegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną“ mokykla įgyvendina patenkinamai. Mokykla, atlikdama veiklos kokybės įsivertinimą, naudoja „Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodiką“ (2016 m.). Anketavimui ir rezultatų analizei atlikti naudota „IQES online Lietuva“ sistema. Įsivertinimo duomenys naudojami planuojant mokyklos veiklą, nustatant metinių veiklos planų prioritetus ir tikslus, tobulinant ugdymo procesą pamokose.

Mokyklos ĮG, vadovaujama direktorės pavaduotojos ugdymui, kiekvienais metais atlieka platųjį įsivertinimą: suformuluoja „IQES online Lietuva“ sistemoje klausimyną ir atlieka apklausą, pateikia mokytojams apibendrintus rezultatus (aukščiausiais ir žemiausiais įverčiais įvertintus rodiklius), organizuoja jų aptarimą Mokytojų taryboje bei išsiunčia Nacionalinei švietimo agentūrai (toliau – NSA) mokyklos įsivertinimo ir pažangos anketą. Giluminis įsivertinimas neatliekamas. Mokyklos interneto svetainėje įsivertinimo duomenys neskelbiami.

Vertintojams pateiktoje Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rezultatų ir veiklos tobulinimo informacijoje duomenys apie įsivertinimo poveikį mokyklos veiklos kokybei gana abstraktūs, o kartais ir prieštaringi. Pavyzdžiui, 7 punkte išskirtoms veikloms pagrįsti nurodoma, kad mokinių pasiekimai gerėja, įvardijama, kiek pakito pagal aukštesnįjį ir pagrindinį lygius besimokančiųjų skaičius per paskutiniuosius trejus metus (atskaitos tašku parenkami kiekybiniai duomenys) tačiau 2021 metų

Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo analizė rodo, kad šios mokyklos 4 klasių mokinių matematikos ir skaitymo pasiekimai žemesni už Utenos rajono savivaldybės ir šalies vidurkius.

Gilesnė išorės vertintojų atlikta plačiojo įsivertinimo (2020, 2021) duomenų ir kitų mokyklos dokumentų analizė leidžia teigti, kad mokyklos bendruomenė iš dalies teisingai supranta įtraukiojo ugdymo svarbą kiekvieno vaiko ugdymuisi ir siekia įgyvendinti praktinėje veikloje:

1) mokyklos komanda dalyvavo projekte „Lyderių laikas 3“ –Universalus mokymo dizaino mokymai ir praktinis strategijų taikymas“;

2) beveik visi mokiniai dalyvauja socialinių įgūdžių lavinimo ir smurto prevencijos programoje „Antras žingsnis“;

3) kaip tobulintinas veiklos aspektas mokykloje pasirinktas rodiklis „Orientavimasis į mokinių poreikių pažinimą bei pagalbos teikimą jiems“.

4) plačiojo įsivertinimo metu nustatyta, kad mokyklos bendruomenės narių santykiai yra pagarbūs ir geranoriški (pozityvių santykių bendruomenėje kūrimas, siekiant įtraukios kultūros, vertintojų išskirtas kaip stiprusis mokyklos veiklos aspektas).

Surinkti duomenys išorės vertintojams leidžia teigti, kad mokykla įtraukaus ugdymo kontekste geba įsivardinti problemines sritis, tačiau veiklos planavimo dokumentų analizė ir pokalbis su ĮG nariais patvirtino, kad mokykloje kol kas stokojama patirties objektyviau ir tiksliau pamatuoti bei įvertinti esamą situaciją, fiksuoti pokyčius, (ne)tenkinančius mokyklos bendruomenės visais lygmenimis: mokinio, klasės, mokytojo ir administracijos. Atsižvelgę į ĮG narių pastangas, pozityvų nusiteikimą toliau aktyviai vykdyti mokyklos veiklos kokybės įsivertinimą, išorės vertintojai rekomenduoja atkreipti dėmesį į kelis esminius dalykus, padėsiančius kokybiškiau atlikti įsivertinimo procedūras ir veiksmingiau nustatyti, ar mokyklos siekiai, kryptingai įgyvendinti įtraukiojo ugdymą, ir praktika atitinka tai, ko iš jos tikisi mokiniai ir jų tėvai:

1) konkretizuoti rodiklį rašant iliustracijas ir apibrėžti siekiamą rezultatą;

2) renkant duomenis kokybės lygiui nustatyti, neapsiriboti vien tik anketavimu, bet panaudoti ir kitas formas: stebėjimą, dokumentų analizę, tikslinius pokalbius;

3) racionaliau panaudoti žmogiškuosius išteklius pasidalinant atsakomybes ir atliekant veiklos kokybės įsivertinimo procedūras.

Tinkamas duomenų naudojimas užtikrintų mokyklos veiklų pa(si)matavimą, apibrėžtą aiškiais tikslais ir vertinimo kriterijais; bendruomenės sutelkimą, mokėjimą patikrinti ir įsivertinti planuojamus pokyčius, siekiant kryptingai įgyvendinti įtraukiojo ugdymo politiką.

IV. VERTINAMŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. Vertinimo sritis: LYDERYSTĖ IR VADYBA

Vertinimo lygis: 3 lygis (gerai)

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, <i>Apibendrinimas</i>
1.1. Perspektyva ir bendruomenės susitarimai, 2 lygis	<p>Perspektyva ir bendruomenės susitarimai vertinami neblogai.</p> <p>Mokyklos vizija – „Visapusiškas vaiko ugdymasis modernioje, atviroje pozityviai kaitai švietimo įstaigoje“ – atitinka mokyklos siekį tenkinti įvairių poreikių ir galimybių mokinių ugdymą, tačiau mokyklos bendruomenei nepakanka vieningo sutelktumo priimant strateginius sprendimus bei numatant pokyčius.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mokyklos vadovai pripažįsta, kad bendruomenės nariai dažniausiai viziją įgyvendina pavieniui arba savarankiškai susitelktose grupėse pagal poreikį.

- Mokyklos taryba apsiriboja pritarimu mokyklos administracijos teikiamiems planavimo dokumentams ir direktorės metinės veiklos ataskaitai. Konkrečių pasiūlymų neteikia. Pokalbio su išorės vertintojais metu buvo teigta, kad „mokyklos administracija ir mokytojai geriau žino ko reikia“, bet „visada prisideda prie bendrų veiklų, renginių, vykstančių mokykloje ir klasėse“.

Mokyklos vizija ir kasdieninė bendruomenės narių veikla tinkamai orientuota į „mokykla visiems“ nuostatas: bendruomenės nariai supranta ir priima įvairių gebėjimų mokinius, dalyvauja socialinių įgūdžių lavinimo ir smurto prevencijos programoje „Antras žingsnis“, tačiau nepakankamai telkiamasi kryptingai veiklai vykdyti.

- Dažniausiai mokykloje veikla organizuojama taip, kad visi sprendimai priimami pagal poreikį kalbant su suinteresuotomis grupėmis ar pavieniais mokytojais, o tai tik iš dalies padeda bendruomenei sutartinai siekti išsikeltų tikslų ir įgyvendinti mokyklos viziją.

- Mokykloje dominuoja diskusijų ir tarimosi kultūra Mokytojų taryboje, tačiau mažai fiksuojama dokumentuose.

Planų gyvumas, jų įgyvendinimas mokykloje nėra išplėtotas.

- Mokyklos strateginis planas numato pagrindines mokyklos veiklos perspektyvas ir prioritetus, telkiančius bendruomenę mokyklos vizijai įgyvendinti, tačiau menkai orientuotas įtraukiojo ugdymo įgyvendimo politikai užtikrinti.

- Pokalbių metu su tikslinėmis grupėmis konstatuota, kad bendruomenė neišskirtinai susipažinusi su mokyklos veiklos perspektyvomis. Tik dalis bendruomenės narių žino, kaip mokyklos strategija įgyvendinama.

- Įsivertinimo metu (atliekamas tik platus įsivertinimas) gautos išvados ir rekomendacijos tik iš dalies daro poveikį mokyklos veiklos pokyčiams, kiekvieno mokinio pasiekimams ir pažangai.

- Mokyklos veiklos planai iš dalies prisideda įgyvendinant išsikeltus strateginius tikslus ir uždavinius: vertinimo kriterijai laukiamiems rezultatams dažniausiai nurodomi procentais, pavyzdžiui, „50 proc. mokinių, 50 proc. mokytojų ir 15 proc. tėvų dalyvaus renginiuose“ arba „10 proc. mokytojų metodininkų teiks pagalbą besiatestuojantiems mokytojams“. Tačiau metinio veiklos plano ataskaitoje apsiribojama vien tik įgyvendinimo rezultatų procentine išraiška (dažniausiai analogiška planuotai), neakcentuojant, kokia iš to pridėtinė vertė mokinių ugdymui, nenurodomos priežastys, dėl kurių numatytos veiklos neįgyvendintos arba įgyvendintos tik iš dalies.

- Atsitiktine tvarka išanalizavus klasių vadovų ir mokytojų dalykininkų ilgalaikius planus nustatyta, kad beveik visi klasių vadovai tinkamai planuoja patyčių prevencijos, sveikos gyvensenos, dorinių vertybių ugdymo temas ir veiklas, tačiau „situacijos analizėje“ dažniausiai nurodomas mergaičių, berniukų, SUP mokinių skaičius bei trumpas klasės motyvacijos ir draugiškumo lygio konstatavimas.

- Klasių vadovai kiekvieną mėnesį administracijai pateikia planuojamas edukacines, pažintines išvykas, tai vadinama mėnesio

	<p>veiklos planais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos ugdymo planas parengtas laikantis 2021–2022 ir 2022–2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrojo ugdymo plano (toliau – BUP) keliamų reikalavimų, tačiau nepakankamai atspindi mokyklos specifiką, dažnai apsiribojama BUP bendromis nuostatomis ir/ar įrašais veiklų, kurios mokykloje nevyksta. <p>Apibendrinti duomenys leidžia teigti, kad mokykloje trūksta susitarimų kaip, kokiais būdais mokyklos bendruomenė gauna grįžtamąjį ryšį apie sėkmingą planų įgyvendinimą, todėl daroma išvada, jog planų gyvumas ir dermė – tobulintinas mokyklos veiklos aspektas, ypač siekiant kryptingos įtraukiojo ugdymo raiškos.</p> <p>Mokyklos išteklių paskirstymas vertinamas patenkinamai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentų analizė ir pokalbiai su bendruomenės atsovais leidžia teigti, kad personalo politika yra vykdoma atsižvelgiant į mokinių interesus: įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos mokytojai, įgiję vyresniojo arba mokytojo metodininko kvalifikacines kategorijas, pagalbos mokymuisi specialistai, mokytojų padėjėjai, pareigingas aptarnaujantis personalas. <p>Ugdomosios aplinkos švarios, tvarkingos. Mokinių darbai dažniausiai eksponuojami klasėse arba holuose.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokytojų darbo vietos kompiuterizuotos, įrengti interaktyvios terpės projektoriai, kai kuriose klasėse yra interaktyvios lentos, tačiau klasėse baldai ir mokinių suolai neergonomiški. Nėra šiuolaikiškai įrengtų bendrų poilsio erdvių. Seni baldai ir neatitinkančios laikmečio reikalavimų mokymo priemonės logopedo ir specialiojo pedagogo kabinete. • Mokyklos kiemo teritorija neaptverta, nėra įrengtų poilsio-educacinių erdvių, tinkamų lauko klasei. Mokyklos laiptinėje įrengtas keltuvas, skirtas judėjimo negalią turintiems vaikams. Nėra relaksacinės erdvės mokiniams, patiriantiems stresą. • Skirstant finansinius išteklius menkai įtraukiamos savivaldos institucijos (dažniausiai aptariamasi vadovėlių įsigijimo poreikis). • Mokyklos direktorės teigimu, mokyklai neužtenka finansavimo iš valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšų, mokykla neturi rėmėjų, dalį lėšų gauna iš 1,2 proc. gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM). Iš šių lėšų nupirkti baldai mokytojų kambaryje. Mokyklos tarybos nariai pripažįsta, kad nesitariama dėl lėšų skirstymo, nenumatomi prioritetai, nesiūloma idėjų mokyklos vadovams. • Vertintojų išanalizuoti dokumentai ir pokalbiai su mokyklos bendruomenės nariais rodo, kad mokykloje neinicijuojama ir nevykdoma projektinė veikla lėšoms pritraukti. • Pokalbiuose logopedė, Mokyklos taryba ir pavieniai mokytojai akcentavo, kad būtina atnaujinti specialiosios pedagogės ir logopedės kabineto įrangą, papildyti įvairiomis interaktyviomis ir šiuolaikiškomis ugdymo(si) priemonėmis, kurios būtų skirtos ne tik SUP mokiniams. • Kad mokykloje nepakankamai lanksčiai ir kūrybiškai naudojami materialiniai ištekliai fizinei aplinkai ir ugdymo(si) priemonėms
--	--

	<p>atnaujinti tenkinant įvairių poreikių mokinių ugdymą, patvirtino NŠA atlikto tyrimo apklausos rezultatai. Teiginiui „Mokytojams pakanka priemonių suasmenintam mokymuisi organizuoti“ pritarė 10 proc. tyrime dalyvavusių mokyklos mokytojų. Teiginiui „Mūsų mokykloje nuolat galvojama, kaip erdves geriau pritaikyti skirtingų poreikių mokiniams“ pritarė 22,2 proc. tyrime dalyvavusių mokytojų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalyje stebėtų pamokų (23,3 proc.) optimalus išteklių panaudojimas minimas kaip stiprusis pamokos aspektas, pažymint, kad mokytojai, siekdami padėti visiems mokiniams geriau suprasti medžiagą ar įsitraukti į mokymosi procesą, dažniausiai patys naudojo įvairias interaktyvias priemones demonstruoti, vaizdumui ir išmokimui patikslinti. Kaip sėkmingesnius atvejus, taikant IKT, galima paminėti anglų k.pamokas 2b1 ir 3c kl., lietuvių kalbos 4c ir 3c kl., matematikos 1a ir tikybos 2a kl. <p>Apibendrinti išorės vertintojų duomenys leidžia teigti, kad planų gyvumas ir optimalus išteklių paskirstymas yra tobulintini mokyklos veiklos aspektai. Mokyklai reikėtų lanksčiau ir kūrybiškiau pritraukti materialinius išteklius per įvairias programas ir projektines veiklas ir rėmėjus, o ugdymo planavimą subalansuoti visais lygiais: nuo mokinio iki mokyklos.</p>
1.2. Lyderystė, 2 lygis	<p>Lyderystė vertinama vidutiniškai.</p> <p>Mokyklos administracija siekia telkti mokyklos bendruomenę pokyčiams, inovacijoms ir įtraukčiai stiprinti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remiantis pokalbiais su administracija, Metodinės tarybos, Mokyklos tarybos, VGK nariais, tėvų atstovais bei socialiniais partneriais, nustatyta, kad įvairių sričių lyderiais laikomi iniciatyvą rodantys mokytojai, mokyklos direktorė. Mokykloje skatinama pasidalytoji lyderystė – aktyviausi bendruomenės nariai, palaikomi administracijos ir kolegų, geba prisiimti atsakomybę už iniciatyvų ir sprendimų įgyvendinimą. Administracija siekia, kad darbuotojams būtų deleguotos lyderystės funkcijos. Vis dėlto, NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Mokyklos vadovai telkia mokyklos bendruomenę pokyčiams ugdymo srityje“ pritarė 36,9 proc. apklausoje dalyvavusių tėvų, o teiginiui „Krūvis mokytojams mūsų mokykloje skirstomas skaidriai“ – 38,1 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų. Tai vertinama kaip santykinai probleminiai mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu. • MPI duomenimis, administracijos teigimu, mokykloje vykdoma ugdomųjų veiklų stebėseną, mokinių pasiekimų analizę, aptariamą mokytojų įsivertinimo anketos (individualiai su mokytoju), tačiau per pirmąjį vadovaujančiojo vertintojo vizitą direktorė akcentavo, kad jos veikla daugiau orientuota į organizacinius mokyklos veiklos aspektus, menkai susijusius su ugdymo kokybe: direktorė „pasikalba tik su tais mokytojais, kurie ketina atestuotis aukštesnei kvalifikacinei kategorijai“. Remdamiesi mokyklos dokumentais, pokalbiais su Metodinės tarybos, Mokyklos tarybos ir VGK nariais, vertintojai teigia, kad mokytojų profesinis įsivertinimas ir refleksija neišskirtiniai, o mokytojų ir mokyklos vadovų diskusijos apie mokinių mokymosi

	<p>sėkmes ir problemas tik iš dalies konstruktyvios. NŠA tyrime teiginiui „Mokyklos vadovai telkia mokyklos bendruomenę ugdymo pokyčiams“ pritarė 57,1 proc.tėvų, o teiginiui „Mokyklos vadovai sistemingai ir konstruktyviai diskutuoja apie mokinių mokymosi sėkmes ir problemas“ 55 proc. pedagogų – tai santykinai probleminiai mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MPI duomenimis, mokyklos vadovai palaiko pedagogų profesinį tobulėjimą: sudaromos sąlygos mokytojams tobulinti kvalifikaciją ne tik pagal nusimatytus prioritetus, bet atsižvelgiant į kiekvieno mokytojo sau išsikeltus tikslus; mokyklos vadovų inicijuota mentorystė pastiprina besiatestuojančius mokytojus ir jaunus naujai atėjusius. 2020 metais direktorė inicijavo vienodos nuotolinės mokymosi platformos Microsoft Teams naudojimą ugdymo įstaigoje, ir mokyklos komandos dalyvavimą patirties sklaidos renginyje (UMD mokymai ir praktinis strategijų taikymas), tačiau remiantis SPI, mokyklos dokumentais bei pokalbiais su mokytojais, Metodine taryba ir VGK, darytina išvada, kad tiesioginiai veiksmai strategijai ir veiklos programoms įgyvendinti yra nesistemiški. <p>Vertinimo metu surinkti ir apibendrinti duomenys leidžia teigti, kad lyderystė mokykloje yra vidutiniška.</p>
1.3. Mokyklos savivalda, 2 lygis	<p>Mokyklos savivalda įtraukaus ugdymo kontekste neišskirtinė.</p> <p>Mokykloje veikia Mokyklos taryba, Metodinė taryba (kartais įvardijama kaip grupė), veiklos kokybės įsivertinimo grupė, VGK, klasių tėvų komitetai. Nors mokyklos nuostatuose, patvirtintuose 2021 m. rugsėjo 29 d., nurodyta, kad yra Tėvų komitetas, realiai toks savivaldos subjektas neegzistuoja. Mokyklos valdymo procese siekiama atstovauti visų bendruomenės narių interesams, tačiau savivaldos veiklos nėra gerai subalansuotos ir paveikios strateginiams uždaviniams įgyvendinti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos taryba tradiciškai pritaria mokyklos vadovo metinėms veiklos ataskaitoms, metiniams veiklos planams, tvirtina mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų atestacijos programas, tačiau siūlymų dėl mokyklos strategijos ir tikslų įgyvendinimo, mokyklos veiklos tobulinimo neteikė, pasitiki mokyklos administracija. • Mokyklos tarybos pirmininkė inicijavo, sukūrė ir administruoja mokyklos <i>facebook</i> (toliau – FB) puslapį, filmuoja renginius, deda informaciją į FB. Renginių informaciją siunčia direktorė ir mokytojai. Kitų iniciatyvų nevykdo. • Tėvų atstovai akcentuoja puikius santykius tarp mokytojų, mokinių ir mokinių tėvų, pripažįsta mokinių skirtybes ir yra pasirošę priimti „kitokius“ vaikus. Dažniausiai tėvai įsitraukia į mokyklos ir klasės kultūrinius renginius, šventes, išvykas. • VGK nariai svarsto ir priima sprendimus dėl mokinių ugdymo(si), socialinių problemų, į posėdžius kviečiasi mokinių tėvus. VGK posėdžius inicijuoja pradinių klasių mokytojos ir jie vyksta pagal poreikį. Per vienerius mokslo metus įvyksta 7–10 posėdžių. VGK nariai apgailestauja, kad nepakankamai sukomplektuota pagalbos mokiniui specialistų komanda. VGK posėdžiuose dažniausiai svarstomas mokinių

	<p>elgesys. Įvardija, kad mokykloje mokosi vienas vaikas, kuris yra „sudėtingesnio atvejo“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodinė taryba analizuoja mokyklos ugdymo planą, tariasi dėl individualios mokinių pažangos, aprūpinimo priemonėmis poreikio, planuoja mokymąsi vieniems iš kitų. Tačiau verta pabrėžti, kad Mokytojų tarybos ir Metodinės tarybos (ar grupės) funkcijos nėra apibrėžtos. Išorės vertintojų sutarimu mokyklos savivaldos veiksmingumas vertinamas patenkinamai.
1.4. Veikimas kartu, 2 lygis	<p>Veikimas kartu mokykloje yra nesistemiškas, išskyrus bendradarbiavimo kultūrą, kuri vertinama gerai, nes padeda užtikrinti solidarius, geranoriškumu grindžiamus tarpusavio santykius.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš pateiktų mokyklos dokumentų, pokalbių su Metodine taryba, VGK, socialiniais partneriais, galima teigti, kad mokytojai vidutiniškai bendrauja ir bendradarbiauja, siekdami stiprinti mokinių įtrauktį vykdydami projektus, organizuodami netradicinio ugdymo dienas, dalyvaudami mokyklos partnerių inicijuotose veiklose. • Remdamiesi pokalbiais su mokiniais, administracija, Metodine taryba, tėvų atstovais, aptarnaujančiu personalu, vertintojai teigia, kad mokyklos darbuotojų (administracijos, pedagogų ir aptarnaujančio personalo) bendradarbiavimo kultūra grindžiama geranoriškais tarpusavio santykiais. Tėvų atstovų ir mokytojų teigimu, jie bet kada gali kreiptis į direktorę, kuri visuomet randa laiko pokalbiui, o solidarius, geranoriškumu grindžiamus mokinių ir aptarnaujančio personalo – valytojų – santykius pagrindžia tai, kad jos dažnai mokinių vadinamos „močiutėmis“. Visa mokyklos bendruomenė susipažinusi su mokykloje vykdoma socialinių įgūdžių lavinimo ir smurto prevencijos programa „Antras žingsnis“. Nuo šių mokslo metų programos įgyvendinimui kiekvienai klasei skiriama viena savaitinė valanda. • Paveikią mokyklos darbuotojų bendradarbiavimo kultūrą patvirtino ir 2021 m. mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo išvados. Viena iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų – „Visų mokyklos bendruomenės narių santykiai yra pagarbūs ir geranoriški“, o mokyklos strateginiame plane teiginys „Geras mokyklos mikroklimatas“ nurodomas kaip mokyklos stiprybė. <p>Kolegialus mokymasis vertinamas vidutiniškai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • VGK ir Metodinės tarybos narių teigimu, periodiškai reflektuojama, atkreipiant dėmesį į mokiniui kylančius mokymosi ar elgesio sunkumus, susitelkiant į veiksmingą alternatyvių būdų ir metodų, padedančių mokiniui įveikti nesėkmes, paiešką. Tačiau, NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Mokykloje yra numatytas laikas mokytojams kartu analizuoti kiekvieno mokinio pažangą, planuoti tolesnį jo mokymąsi“ pritarė tik 5 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų – tai santykinai probleminis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu. • Remiantis dokumentų analize, pokalbiais su ĮG, Metodine taryba, VGK, nustatyta, jog kolegialus mokymasis mokykloje suprantamas kaip geranoriška pagalba vieni kitiems, tačiau gerosios patirties sklaida dažniausiai vyksta asmeniniu susitarimu, be jokio plano. Vertintojai

	<p>pastebi, kad patenkinamai išnaudojamos kolegialaus grįžtamojo ryšio, kaip vieno iš efektyviausių mokymosi vieniems iš kitų, metodo galimybės, kuris sudaro sąlygas mokytojams kartu planuoti, išbandyti sukurtus pamokų modelius ir reflektiviai juos vertinti. Tai patvirtino ir 2020 m. mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo išvados, kurios parodė, kad „Mokymasis ir veikimas kartu bendradarbiaujant“ yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš pokalbių su vadovais galima teigti, kad ugdomosios veiklos priežiūra vyksta. Numatoma, kiek pamokų bus stebima per pusmetį, tačiau neplanuojama, kas bus stebima, kokios probleminės pamokos sritys į stebėtų pamokų aptarimą neįtraukiami mokytojai, tik per Metodinės tarybos susirinkimus pasakoma, ką tobulinti ir duodama laiko „pasitaisyti“. Išanalizavę „Pamokos stebėjimo užrašus“, vertintojai teigia, kad pamokų stebėjimas neteikia mokytojui pridėtinės vertės ir neskatina veiksmingo kolegialaus grįžtamojo ryšio. NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Mokykloje įprasta stebėti kitų kolegų pamokas“ pritarė 15 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų – tai santykinai probleminis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu. • Kolegialaus mokymosi stoką patvirtino NŠA tyrimo duomenys. Teiginiui „Mūsų mokykloje veikia paramos naujam darbuotojui sistema“ pritarė 11,8 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų, o teiginiui „Mūsų mokykloje specialusis pedagogas pagalbą mokiniams dažniausiai teikia savo kabinete“ – 52,4 proc. pedagogų. Tai santykinai probleminiai mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu. <p>Vertinimo metu surinkti ir apibendrinti duomenys leidžia teigti, kad veikimas kartu yra nesistemiškas.</p>
1.5. Bendradarbiavimas su tėvais /globėjais, 2 lygis	<p>Bendradarbiavimas su tėvais vertinamas patenkinamai, išskyrus tėvų į(si)traukimą, kuris yra tinkamas.</p> <p>Mokykla siekdama pažinti mokinių tėvus ir įtraukti juos į veiklas, vadovaujasi „Mokinių tėvų informavimo tvarkos aprašu“ (patvirtintas 2021-12-31d., įsakymu Nr.V-111).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informacija tėvams pateikiama TAMO dienyne. Tačiau verta pabrėžti, kad įrašai, apie vaiko ugdymąsi, pernelyg lakoniški ir mažai rodantys asmeninį augimą. • Kiekvienas mokytojas planuoja bendravimą su savo klasės mokinių tėvais. Dažniausiai telefonu sprendžiamos mokinių pamokų lankomumo ir mokymosi pažangumo problemos. • Kviečiami tėvai į VGK organizuojamus posėdžius atvyksta ir kartu sprendžia vaikų mokymosi ir / ar elgesio problemas. <p>Dauguma mokinių tėvų įsitraukia į mokyklos veiklą: dalyvauja renginiuose, aptaria su mokytojais vaikų pasiekimus ir pažangą. Dalis tėvų veda pamokas klasėse ir netradicinėse erdvėse, padeda mokytojams ir mokiniams rengti parodas, tačiau mokinių tėvams nesudaromos sąlygos bendrauti tarpusavyje mokyklos mastu. Tai patvirtino pokalbiai su mokyklos direktore, tėvais ir mokytojais. NŠA tyrime teiginiui „Tėvai mokykloje jaučiasi laukiami“ pritarė 55,2 proc. mokinių tėvų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išorės vertintojai atkreipė dėmesį, kad mokyklos bendruomenėje

	<p>kol kas nėra aptarta, kurios bendravimo ir bendradarbiavimo ir su tėvais įtraukties formos yra efektyviausios, labiausiai atitinkančios tėvų ir mokytojų lūkesčius, tačiau tėvų bendradarbiavimą su klasės mokytojais vertina gerai.</p> <p>Bendru išorės vertintojų sutarimu mokyklos bendradarbiavimas su tėvais vertinamas vidutiniškai.</p>
1.6. Mokyklos tinklaveika, 3 lygis	<p>Mokyklos atvirumas pasauliui neišskirtinis, tačiau prasmingumas vertinamas gerai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išanalizavę mokyklos interneto svetainę, mokyklos FB paskyrą, išorės vertintojai teigė, kad mokyklos atvirumas neišskirtinis. • NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Vietos / mikrorajono bendruomenė yra aktyvi mokyklos gyvenime“ pritarė 5,9 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų, o teiginiui „Mokykla iš savivaldybės visada sulaukia palaikymo ir pagalbos“ pritarė 14,3 proc. pedagogų – tai santykinai probleminiai mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu. • Ryšių su socialiniais partneriais viešinimas neblogas. SPI duomenimis, mokykla iš dalies reaguoja į pasikeitimus (stinga partnerystės tarptautiniu mastu) – socialinių ryšių plėtra vidutiniška. • Pokalbiuose su mokyklos bendruomene akcentuoti glaudūs bendradarbiavimo ryšiai su kitomis ugdymo įstaigomis. • Kaip vieną iš mokyklos veiklos stipriųjų aspektų mokykla įvardijo prasmingą socialinių partnerių ratą siekiant užsibrėžtų tikslų. • Kryptingą bendradarbiavimą su socialiniais partneriais dėl SUP mokinių gerovės, paslaugų ir pagalbos mokiniui bei jo tėvams planuoja VGK, klasių vadovai. Iš pokalbių su Utenos švietimo centro PPT atstovais, galima teigti, kad vyksta prasmingas ir paveikus įstaigų bendradarbiavimas įtraukiojo ugdymo kontekste. • Iš pokalbių su socialiniais partneriais (Utenos švietimo centro PPT, 1 / d „Saulutė“, 1 / d „Pasaka“, Aukštakalnio progimnazija), galima teigti, jog mokykla ne tik aktyviai atsiliepia į kvietimą bendradarbiauti ir dalyvauti partnerių organizuojamose veiklose, bet ir pati rodo iniciatyvą. • Mokyklos tinklaveika padeda siekti užsibrėžtų tikslų. Partnerystė planuojama, siekiama jos perspektyvumo. Sistemingai vyksta pedagogų, mokinių, tėvų bendravimas ir tikslingas bendradarbiavimas siekiant geriau pažinti ugdytinių galimybes ir poreikius. Organizuojami bendri ugdymo įstaigų renginiai. • Partnerių atstovai vertina ryšius su šia mokykla, jos indėlį į institucijų veiklų plėtrą ir mato tai kaip vieną iš priemonių visų mokinių lygiaverčiai įtraukčiai. • Prasmingas bendradarbiavimas su VšĮ futbolo klubu „Utenos Utenis“ didina mokinių fizinį aktyvumą, ugdo sveikos gyvensenos principus. 2 val. per savaitę mokiniams organizuojami fizinio aktyvumo ir futbolo užsiėmimai pagal iš anksto suderintą grafiką. Tai sudaro tinkamas sąlygas kiekvieno mokinio įtraukčiai, atsižvelgiant į jo poreikius ir galimybes. • Ugdymo karjerai programai įgyvendinti mokykla pasitelkia

	<p>Utenos regiono profesinio mokymo centrą. Mokiniamis organizuojama „Amatų diena“, kurios metu mokiniai susipažįsta su amatais, profesijomis, atlieka įvairias praktines veiklas (sausainių kepimas, muilo vėlimas ir kt.). Taip sudaromos palankios sąlygos įtraukiamam ugdymui.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykla bendradarbiauja su Vilniaus pedagoginiu universitetu ir Utenos kolegija – mokykloje studentai atlieka praktiką: mokytojai turi galimybes pademonstruoti savo profesinius gebėjimus, perteikti sukauptą patirtį. • Palaikant ryšius su Utenos A. ir M. Miškinų viešąja biblioteka, Utenos gyvūnų globos namais, Senelių namais, Muzikos mokykla, organizuojant susitikimus, renginius, akcijas, mokinių darbų parodas ugdomos mokinių socialinės, komunikavimo, pažinimo kompetencijos. Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad mokyklos bendradarbiavimas su socialiniais partneriais prasmingas, turi potencialo kuriant bebarjerę ir įtraukią mokymosi aplinką, todėl vertinamas kaip stiprusis mokyklos veiklos aspektas.
1.7. Kompetencija, 3 lygis	<p>Mokytojų kompetencija įtraukiamam ugdymui yra gera. Ji apima patirtį, įgūdžius ir žinias, yra grindžiama profesiniais ir asmeniniais gebėjimais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykloje sutarta dėl pedagogo etikos – pagarbos, teisingumo, žmogaus teisių pripažinimo, atsakomybės, sąžiningumo, atidos ir solidarumo – principų ir tai demonstruojama kasdieniame darbe. • Mokytojų profesionalumą rodo ambicinga mokyklos misija: „Mokykla organizuojanti pradinį ugdymą, sudaranti palankias sąlygas vaikui skleisti kaip individualybei, ugdanti vaiką gebantį bendrauti ir bendradarbiauti, galintį prisitaikyti kintančioje aplinkoje, įvaldžiusį pradinukui būtinas kompetencijas“. Dauguma mokytojų išmano savo ugdymo sritį ir tai rodo išorinio vertinimo metu užfiksuotos mokymo(si) paradigmos: 33,3 proc. pamokų stebėta tradicinė (poveikio) paradigma (dominavo mokytojo aiškinimas), 53,3 proc. – sąveikos paradigma (mokytojai bandė dirbti šiuolaikiškai, skatino aktyvesnį mokinių įsitraukimą į mokymąsi), 13,3 proc. – mokymosi paradigma (naudoti įvairesni mokymo(si) būdai, informaciniai šaltiniai ir / ar šiuolaikinės skaitmeninės priemonės). • Stebėtų pamokų apibendrinti protokolų duomenys rodo, jog pamokose mokytojai vadovavosi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principais, neišskyrė mokymosi sunkumų turinčių ar SUP mokinių, siekė sukurti visų mokinių įtraukčią palankią mokymo(si) aplinką. Pedagoginė bendruomenė pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę. NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Kai mano vaikui kyla sunkumų, mokytojai noriai suteikia pagalbą“ pritarė 66,7 proc. apklausoje dalyvavusių tėvų, o teiginiui „Mūsų mokykloje vadovai pagarbiai elgiasi su visais mokiniais“ pritarė 95,2 apklausoje dalyvavusių pedagogų. Tai santykinai stipriausi mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu. • Mokykloje dirba 23 pedagogai, turintys reikiamą kvalifikaciją: 42,8 proc. mokytojų turi mokytojo metodininko kvalifikacinę

	<p>kategorią, 38 proc. vyresniojo mokytojo, 4,7 proc. mokytojo, 9,5 proc. vyresniojo specialiojo pedagogo, 4,7 proc. socialinio pedagogo metodininko. ŠVIS duomenimis, dauguma mokytojų (95,6 proc.) turi 15 m. ir didesnę pedagoginio darbo stažą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizuojant pamokų vertinimo duomenis pagal mokytojų kvalifikacinę kategorią nustatyta, kad aukštesnė mokytojo kvalifikacija dažniausiai lemia ir didesnės dalies pamokos aspektų aukštesnį įvertinimą. Mokytojo metodininko kvalifikaciją turinčių mokytojų bendra pamokų kokybė yra 2,6, vyresniojo mokytojo 2,4, mokytojo – 2,00 (iš 4). • Mokytojų, kurių darbo stažas iki 20 metų, pamokos įvertintos geriau –2,9 (31 ir daugiau – 2,6 ,21–30 m. – 2,4). Pamokų vertinimas pagal klases: aukščiausiu balu įvertintos 2 klasių pamokos – 2,6 (1 kl. – 2,4 3 kl. – 2,4, 4 kl. – 2,5). • Mokytojai turi nuostatą dirbti kuo geriau, tobulina kompetencijas seminaruose, mokymuose, neformaliai tardamiesi su kolegomis. Dauguma pedagogų (66,7 proc.), siekdami visų mokinių įtraukties, pamokose sėkmingai taikė inovatyvias mokymo(si) strategijas, kurios žadino intelektualinį mokinių smalsumą, entuziazmą, palaikė motyvaciją. Tai patvirtino ir 2020 m. mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo išvada – „Nuolatinis mokytojų bendrųjų ir profesinių kompetencijų tobulėjimas“ – kaip stiprusis mokyklos veiklos aspektas. Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad mokyklos pedagoginės bendruomenės kompetencija yra potenciali ir vertinama kaip stiprusis mokyklos veiklos aspektas.
1.8. Nuolatinis profesinis tobulėjimas, 3 lygis	<p>Nuolatinis profesinis mokytojų tobulėjimas vertinamas kaip paveikus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikacijos tobulinimas dažniausiai planuojamas ir vykdomas dviem kryptimis: a) siejamas su mokyklos strateginių tikslų ir uždavinių įgyvendinimu (bendras visai bendruomenei) ir b) siejamas su dalyko specifika ir savišvieta (individualus kiekvienam). • Per pastaruosius metus numatyti kvalifikacijos tobulinimo prioritetai: streso ir konfliktų valdymas, skaitmeninio turinio taikymas pamokose; darbas Microsoft Teams platformoje; bendrųjų programų atnaujinimas (kompetencijų ugdymas) – turi sąsajų su įtraukioju ugdymu. • Mokykloje dominuoja savarankiško asmeninio profesinio tobulėjimo praktika: mokytojai savo iniciatyva dažnai dalyvauja nuotoliniuose seminaruose, paskaitose, mokymuose, konferencijose, vebinaruose ir pan. • Pildomos mokytojų veiklos savianalizės suvestinės, tačiau įsivertinimo turinys orientuotas į kiekybinį veiklą deklaravimą: surašoma kokiuose seminaruose, konferencijose dalyvauta, kokios veiklos organizuotos mokykloje ir kokios už jos ribų, kaip bendrauta su mokiniais ir jų tėvais. Skiltyje „Sėkmės rodikliai“ dažniausiai apsiribojama trumpais įrašais: stengiausi, supratau, sužinojau. Tačiau verta paminėti pavienių mokytojų įrašus, rodančius kvalifikacijos kėlimo svarbą paveikiam ugdymo procesui, pavyzdžiui, „Šios

	<p>platformos (EMA – aut.) dėka individualizavau ir diferencijavau užduotis, teikiau ir gavau grįžtamąjį ryšį; „sužinojau ir taikiau 3 mokinių mokymo(si) principus“; „pritaikiau plakata apie nusiramino būdus“ ir pan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš mokyklos dokumentų ir pokalbių su bendruomenės nariais nustatyta, kad mokytojai skatinami tobulinti ir plėtoti profesines kompetencijas, tačiau menkai išvystyta gerosios patirties sklaida „Kolega kolegai“: pamokos stebimos retai, dažniausiai mokytojams siekiant įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją. NŠA tyrimo teiginiui „Mokykloje įprasta stebėti kitų kolegų pamokas“ pritarė 15,0 proc. mokytojų ir jis išskiriamas kaip probleminis aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu.. • Daugumos mokytojų siekį ir pastangas sėkmingai ugdyti asmenines profesines kompetencijas patvirtino išorinio vertinimo metu surinkti ir apibendrinti pamokų stebėjimo duomenys: du trečdaliai pamokų vyko sąveikos arba mokymosi paradigmu plotmėje. Vertintojai daro prielaidą, kad mokytojų gebėjimą atliepti šiuolaikinei pamokai keliamus reikalavimus iš dalies lemia ir tikslingas asmeninis bendravimas. NŠA tyrimo teiginiui „Bet kada galiu paprašyti kolegų profesinės pagalbos“ pritarė daugiau nei 76 procentai mokytojų. • Kiek mažesnės mokytojų kompetencijos taikant vertinimo ir įsivertinimo procedūras pamokoje (žr. plačiau 2.3.). <p>Išorės vertintojai daro išvadą, kad mokytojų profesinis tobulėjimas yra paveikus.</p>
<i>Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokyklos tinklaveikos prasmingumas, sudarantis sąlygas visų bendruomenės narių lygiavertei įtraukčiai (1.6. – 3 lygis). 2. Paveiki mokytojų kompetencija įtraukiamam ugdymui įgyvendinti (1.7. – 3 lygis).
<i>Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokyklos bendruomenės telkimas siekiant sistemingo ir tikslingo planų įgyvendinimo (1.1.4. – 2 lygis). Lankstus ir kūrybiškas materialinių išteklių pritraukimas ir paskirstymas įtraukiojo ugdymo stiprinimui (1.1.5. – 2 lygis).
<i>Vertinamos srities rekomendacijos</i>	<p>Mokyklos ir mokytojų planų gyvumas, planavimo lankstumas ir planų dėmė sudarytų galimybę mokyklos bendruomenei tikslingai reflektuoti, koreguoti ir įgyvendinti išsikeltus strateginius tikslus ir uždavinius.</p> <p>Lankstumas ir kūrybiškumas pritraukiant materialines lėšas dalyvaujant programose, projektuose užtikrintų paveikesnę visų mokinių įtrauktį.</p> <p>Sistemingos, atviros ir konstruktyvios mokytojų bei mokyklos vadovų diskusijos apie mokinių mokymosi sėkmes, problemas sudarytų palankesnes sąlygas gilesniam profesiniam įsivertinimui, refleksijai ir tobulėjimui – tai efektyviau telktų mokyklos bendruomenę ugdymo pokyčiams bei inovacijoms.</p> <p>Kryptingas, periodiškasis kolegialus mokymasis sudarytų palankesnes sąlygas gilesniau pažininti mokinius, praturtinti bei aktualizuoti ugdymo turinį įtraukiojo ugdymo kontekste.</p>

	<p>Planingai vykdoma pamokų stebėseną, sudarytų sąlygas mokytojams dalintis įtraukiojo ugdymo patirtimi stebint kolegų pamokas, ir jas reflektuojant.</p> <p>Mokyklos vadovams derėtų sutelkti didesnę dėmesį į savivaldos veiklų aktyvinimą.</p>
--	---

2. Vertinimo sritis: UGDYMAS(IS) IR MOKINIŲ PATIRTYS

Vertinimo lygis: 2 lygis (patenkinamai)

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, <i>Apibendrinimas</i>
2.1. Ugdymo(si) planavimas, 2 lygis	<p>Ugdymo(si) planavimas vertinamas vidutiniškai.</p> <p>Vertinimo metu stebėtose pamokose galimybės kiekvienam mokiniui siekti pamokos tikslo sau priimtiniu būdu, keliant optimalius iššūkius vertinamos vidutiniškai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stebėtų pamokų analizė rodo, kad daugumoje (85 proc.) pamokų pamokos uždavinys buvo skelbiamas. 37 proc. mokytojų ugdomosios veiklos (pamokos) kortelėse suplanavo pamatuojamą ir į rezultatą orientuotą pamokos uždavinį. Dauguma mokytojų pamokos uždavinį skelbė patys, neįtraukė į uždavinio formulavimą mokinių. Dažniausiai buvo vartojamos sąvokos „sužinosite“, „susipažinsite“, „aptarsime“, „atliksite užduotis“ ir pan. Orientavimasis į veiklas nesudarė sąlygų pamokos pabaigoje mokiniams į(si)vertinti uždavinio įgyvendinimo sėkmių ir pasimatuoti pasiekimų. Ugdomosios veiklos (pamokos) kortelėse beveik visi mokytojai nurodė, kokias kompetencijas mokiniai ugdysis pamokoje (dažniausiai – komunikavimo, socialinę), tačiau neaptarė jų su mokiniais pamokose. • Pamokų stebėjimo protokoluose fiksuota, kad nė vienoje pamokoje nesudarytos sąlygos patiems mokiniams, įsivertinus savo galimybes, mokymosi patirtį ir gebėjimus, apsispręsti, kokio išmokimo rezultato ir kaip jie sieks. • Mokyklos ugdymo plane ugdymo turinys formuojamas ir ugdymo procesas organizuojamas atsižvelgiant į bendrųjų ugdymo planų (toliau – BUP) rekomendacijas. Nors pokalbiuose su direktorės pavaduotoja ugdymui ir Metodine taryba buvo tvirtinama, kad tartasi dėl ugdymo turinio diferencijavimo ir individualizavimo, pagalbos mokiniams teikimo, tačiau, NŠA tyrimo duomenimis, tik 40 proc. mokytojų teiginiui „Ruošdamasis pamokai parengiu skirtingo lygio užduotis“ visiškai pritarė. Vertinimo metu nė vienoje stebėtoje pamokoje užduočių diferencijavimas nebuvo išskirtas kaip stiprusis pamokos aspektas. Tikslinga mokymosi pagalba ir tikslinga pagalba SUP mokiniams, kaip stiprusis pamokos aspektas, išskirtas 6 (20 proc.) stebėtose pamokose. <p>Mokinių įvairovės pažinimas, galimų kliūčių numatymas, aplinkos bei kliūčių modeliavimas vertinamas patenkinamai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokytojai gerai pažįsta mokinius, tariasi tarpusavyje, su specialiąja pedagoge, logopede, kalbasi su mokinių tėvais ir siekia

	<p>gerinti mokinių pasiekimus ir pažangą, atpažinti ir tenkinti mokinių individualius poreikius, tačiau taip pat buvo pripažinta, kad tai daroma pagal poreikį. Mokykloje nėra bendros mokinių poreikių atpažinimo sistemos, susitarimų dėl mokymosi stilių nustatymo, t.y. bebarjerės aplinkos nustatymui.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pastoliavimas mokiniams, t.y. ugdymo planavimo būdas, kurio metu numatomi edukaciniai sprendimai, padedantys išvengti mokymosi kliūčių, neišskirtinis. • Beveik 60 proc. vertintojų stebėtų pamokų mokytojai dirbo vienodai, nebuvo numatyti edukaciniai sprendimai (skirtingi metodai, priemonės, aplinkos), padedantys mokiniams išvengti mokymosi kliūčių ir užtikrinantys visų mokinių mokymosi sėkmę. Sėkmingiausi pastoliavimo atvejai fiksuoti 2c kl. anglų k. pamokoje, ir 3a kl. matematikos ir šokio pamokose: buvo sudarytos sąlygos mokiniams pasirinkti užduotis pagal gebėjimus arba taikoma individuali pagalba. Mokytojo padėjėjai dažniausiai padėjo SUP mokiniui atlikti mokytojo skirtas užduotis. Mokytojai SUP mokiniui retai teikė grįžtamąjį ryšį ir dažniausiai neįtraukė į bendrą klasės veiklą pamokoje. <p>Švietimo pagalbos specialistų, mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą vertinami vidutiniškai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokalbio metu su VKG, metodine grupe, logopede, mokyklos administracija sutartai buvo teigiama, kad planuojant ugdymo procesą visiems labai svarbu numatyti pagalbą pamokoje, kad kiekvienas vaikas pasiektų kuo geresnių mokymosi rezultatų, tačiau mokytojų padėjėjų ir mokytojų tikslingas bendradarbiavimas bei paveikus ir savalaikis pagalbos teikimas, grįžtamojo ryšio gavimas bei tolimesnės veiklos numatymas, buvo stebėtas pavienėse pamokose. • Kol kas mokykloje nėra sukurtos bendros švietimo pagalbos specialistų, mokytojų padėjėjų bendradarbiavimo sistemos – mokytojų padėjėjai padeda pamokose tik SUP mokiniams. • Išorinio vertinimo metu nustatyta, kad vidutiniška neformaliojo vaikų švietimo pasiūla. Ugdymo plane neišnaudojamos visos galimos skirti neformaliojo vaikų švietimo valandos, jos perskirstomos kitoms veikloms. Mokyklos tarybos nariai teigė, kad jie neteikė siūlymų mokyklos administracijai dėl ugdymo plano ir jame numatytų valandų neformaliajam švietimui, nežinojo, ar tiriami mokinių poreikiai dėl neformaliojo vaikų švietimo veiklų. Klasių tėvų komitetų atstovai teigė, kad būrelius pasiūlė mokytojai, o tėvai rinkosi rugsėjo mėnesį. <p>Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojo padėjėjų vaidmuo bendradarbiaujant su mokytojais, modeliuojant veiksmingiausius mokymosi būdus ir teikiant pagalbą šeimai vidutiniškai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykloje suburta ne visa pagalbos mokiniui specialistų komanda – trūksta psichologo, tačiau šią paslaugą teikia Utenos švietimo centras. Mokinių tėvai teigė, kad psichologo pagalbos reikia laukti keletą mėnesių. NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Mūsų mokykloje mokiniams teikiama psichologinė emocinė pagalba yra efektyvi“ pritarė 40 proc. tyrime dalyvavusių mokytojų. • Mokykloje rūpinamasi mokinių savijauta, laiku suteikiama jiems
--	--

	<p>būtina įvairiapusė pagalba, tačiau švietimo pagalbos specialistai pripažino, kad dėl laiko stokos per mažai dėmesio skiriama SUP mokinių mokymosi pasiekimų analizei, mokymosi pažangai fiksuoti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokiniais, turintiesiems kalbėjimo ir kalbos sutrikimų, pagalba teikiama planingai, vyksta individualios ir grupinės logopedinės pratybos. Pagalbos specialistai yra pasirengę darbo su SUP mokiniams tvarkaraščius, tačiau netoleruotinas stebėtas atvejis, kai logopedinės pratybos vyko ilgosios pertraukos metu. NŠA tyrimo duomenimis, 62,9 proc. mokinių tėvų pritarė teiginiui, jog „Specialistų (specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo) pagalba mano vaikui labai veiksminga“. <p>Vertinimo metu surinkti ir apibendrinti duomenys leidžia teigti, kad ugdymosi planavimas yra neišskirtinis.</p>
<p>2.2. Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys, 2 lygis</p>	<p>Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys vertinami neblogai, išskyrus visų mokinių motyvuojantis įtraukimas į mokymosi procesą ir įtraukios kultūros kūrimas, kurie yra tinkami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stebėtų pamokų protokolų analizės duomenimis, „Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi“ vertinimo vidurkis – 2,6. „Mokymosi patirtys“ taip pat – 2,6. • Aukščiausias, kaip paveikus ir veiksmingas, įgalinantis vadovavimas mokymuisi įvertinimas stebėtas šiuolaikinėse (mokymosi paradigmos) pamokose – 3,2, žemiausias – tradicinėse (poveikio paradigmos) pamokose – 2,0. • Stebėtų pamokų duomenimis, 53,3 proc. pamokų mokytojai pateikė smalsumą ir dėmesį skatinančias užduotis ar veiklas ir taip sudarė sąlygas daugumai mokinių patirti mokymosi džiaugsmą ir sėkmę. Motyvuojantis mokinių įsitraukimas į mokymosi procesą, kaip vienas stipriųjų pamokos aspektų, vertintojų užfiksuotas 2c kl. matematikos, pasaulio pažinimo, anglų k., 3b kl. lietuvių k., pasaulio pažinimo, 4a kl. lietuvių k., pasaulio pažinimo pamokose. Šiose pamokose įgalinantis vadovavimas mokymuisi vertintas gerai ir labai gerai. Motyvuojantį mokinių įsitraukimą į mokymosi procesą patvirtino 2021 m. veiklos kokybės įsivertinimo išvados: teiginys „Mokinių nuolatinis tobulėjimas ir naujų įgūdžių įgijimas“ yra įvertintas kaip stiprioji mokyklos veiklos aspektas. • Remdamiesi pokalbiais su Metodine taryba, V GK, vertintojai atkreipė dėmesį, kad pedagogai identifikuoja individualią pagalbą mokiniui, minimizuoja galimus trukdžius. NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Kai mano vaikui kyla sunkumų, mokytojai noriai suteikia pagalbą“ pritarė 66,7 proc. apklausoje dalyvavusių tėvų, teiginiui „Palaikau ir skatinu kiekvieno savo mokinio išskirtinumą ir originalumą“ pritarė 90 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų. Teiginiui „Mano vaikas pastebi, kad mokytojai turi savo „numylėtinius“ pritarė tik 32,1 proc. apklausoje dalyvavusių tėvų. Tai vertinama, kaip santykinai stipriausi mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu. <p>SUP mokiniams, ugdomiems bendrojo ugdymo klasėse pagal pritaikytą programą, suprasti naują medžiagą, atlikti užduotis padėjo mokytojas,</p>

klasėje dirbantis mokytojo padėjėjas. Paveikus pastoliavimas SUP mokiniams, kaip vienas stipriųjų pamokos aspektų, vertintojų užfiksuotas 1c kl. lietuvių k., 2c klasės anglų k., 3a kl. matematikos pamokose. Iš pokalbių su Metodine taryba, V GK galima teigti, kad specialusis pedagogas daugiausiai pagalbos teikė specialiojo pedagogo kabinete. Tai patvirtino ir NŠA tyrimas – teiginiui „Mūsų mokykloje specialusis pedagogas pagalbą mokiniams dažniausiai teikia savo kabinete“ pritarė 52,4 proc. mokytojų ir vertinama kaip probleminis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu.

- Išanalizavę ugdomosios veiklos (pamokų) kortelių duomenis vertintojai nustatė, kad daugumoje (60 proc.) pamokų mokytojai planavo ugdyti komunikavimo ir socialinę kompetencijas. Mokytojai numatė konkrečias veiklas ar metodus šių kompetencijų ugdymui, dažniausiai organizavo žaidimus, darbą porose ar grupėse ir taip siekė visų mokinių įtraukties į mokymo(si) procesą. NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Savo pamokose darbą grupėse visada organizuoju taip, kad grupę sudarytų įvairių gebėjimų mokiniai“ pritarė 80 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų ir vertinamas kaip santykinai stiprusis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu.

- Paveikus bendradarbiavimas porose / grupėse, kaip visus mokinius įtraukiantis ir / ar motyvuojantis mokymas(is), fiksuotas dalyje stebėtų pamokų (33,3 proc.). Tikslingas ir paveikus bendradarbiavimas, kaip vienas stipriųjų pamokos aspektų, vertintojų užfiksuotas 2c kl. anglų k., 4a kl. lietuvių k., pasaulio pažinimo pamokose.

- Vertintų pamokų koreliacija patvirtino, kad įgalinantis vadovavimas mokymuisi dera su mokinių mokymosi patirčių vertinimu (koreliacinis ryšys – 0,9). Tai rodo, jog vadovavimo visų mokinių mokymuisi kokybė lemė gebėjimą įprasminti visų mokinių mokymąsi. Sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas vidutiniškas.

- 2021 m. veiklos kokybės įsivertinimo išvadose „Mokinių gebėjimas tinkamai spręsti savo mokymosi problemas“ nurodytas kaip vienas tobulintinų veiklos aspektų.

- NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Skiriami namų darbai mano vaikui padeda siekti geresnių rezultatų“ pritarė 58,7 proc. apklausoje dalyvavusių tėvų, o teiginiui „Mano mokiniai žino savo mokymosi tikslus“ – 35 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų. Tai vertinama kaip santykinai probleminiai mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu.

Pamokos aspektas „Sąlygų supratimui ir giliam mokymuisi sudarymas“, kaip stiprusis veiklos aspektas, išorės vertintojų išskirtas 9 stebėtose pamokose: 1a kl. fizinis ugdymas, 2a kl. lietuvių k., anglų k., tikyba, pasaulio pažinimas, 2b kl. anglų k., 3c kl. matematika, 4a kl. lietuvių k., pasaulio pažinimas. Naujai medžiagai suprasti dominavo mokytojo aiškinimas, pokalbis, demonstravimas, naudojantis IKT (mokymosi medžiagai perteikti, informacijai vizualizuoti) ir kt. iš dalies skatino visų mokinių įsitraukimą.

Sąlygų sudarymas strategiškai taikyti ir įvairiais būdais

pademonstruoti žinojimą vertinamas patenkinamai.

- Stebėtų pamokų protokolų apibendrintais duomenimis, dauguma mokytojų (73,3 proc.), pristatydami naują mokymosi medžiagą, taikė IKT, kurios buvo naudojamos turiniui perteikti, užduotims vizualizuoti, filmukui demonstruoti. Skaitmeniniai išteklių tik pavienėse pamokose sudarė tinkamas sąlygas aktyvesniam mokymuisi bei individualiam mokinių darbui: 2a kl. lietuvių k., 2c kl. anglų k., 3a kl. lietuvių k., matematikos, 4c kl. matematikos pamokose.

- Dalyje stebėtų pamokų (33,3 proc.), nors ir buvo siekiama medžiagą pateikti skirtingais būdais, dominavo mokytojo aiškinimas, t. y. mokymas vyko tradicinėje (mokymo, poveikio) paradigmoje, todėl šiose pamokose mokiniai buvo pasyvūs klausytojai ir / ar stebėtojai.

- Pavieniais atvejais mokytojai su mokiniais tarėsi dėl jų mokymosi lūkesčių ir sudarė paveikias sąlygas individualiai pasirinkti tikslą, mokymosi ar užduoties atlikimo būdą bei priemones ir taip kėlė asmeninę mokinio motyvaciją įsitraukti į mokymosi procesą, fiksuota 2a kl. lietuvių k. (sąlygos pasirinkti užduotis), 3a kl. matematikos (galimybės individualiai pasirinkti tikslą), 3b kl. pasaulio pažinimo (pasirinkti užduoties atlikimo būdą) pamokose. Todėl darytina išvada, kad pamokose retai sukurtos tinkamos aplinkybės mokiniams rinktis atsižvelgiant į savo stiprybes ir interesus.

- Daugumoje vertintojų stebėtų pamokų visi mokiniai klasėje atliko tokias pat užduotis, naudojo tas pačias mokymo(si) priemones, nors buvo stebimas kai kurių mokinių poreikis gauti diferencijuotą ugdymo(si) turinį. 2020 m. veiklos kokybės įsivertinimo išvados patvirtino, kad orientavimasis į mokinių poreikių pažinimą bei pagalbos teikimą yra vienas tobulintinų mokyklos veiklos aspektų. NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Paprastai visiems klasės mokiniams skiriu vienodus namų darbus“ pritarė 15 proc. pedagogų ir vertinama kaip santykinai probleminis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu.

- Pamokos aspektas „Sąlygų sudarymas strategiškai taikyti ir įvairiais būdais pademonstruoti“, kaip stiprusis pamokos aspektas, išorės vertintojų išskirtas 6 stebėtose pamokose: 1a kl. fizinis ugdymas, 2a kl. lietuvių k., anglų k., 3a kl. matematika, 3b kl. pasaulio pažinimas, 4a kl. lietuvių k. Svarbu pažymėti, kad kitose stebėtose pamokose sudarytos panašios sąlygos visiems ir kiekvienam mokiniui pritaikyti turimas žinias bei pademonstruoti savo žinojimą, tačiau dažniausiai pamokoje taikomas vienas būdas (atsakymas žodžiu arba raštu) visiems mokiniams.

Įtraukios kultūros kūrimas mokykloje vykdomas gerai.

- Stebėtų pamokų protokolų apibendrintais duomenimis, pamokose mokytojai bendravo su mokiniais pagarbiai, siekdami geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydami mokinio emocinės būsenos supratimą, kurdami saugią, savivertę skatinančią atmosferą bei įtraukiąją kultūrą. Įtraukios kultūros kūrimas, kaip vienas iš stipresnių pamokos aspektų, vertintojų išskirtas 13 pamokų. Net ir tose pamokose, kuriose stigo aktyvaus visų mokinių įtraukimo bei platesnių individualaus mokymosi galimybių, mokytojai kūrė emociškai palankų

	<p>ir saugų mikroklimatą, pozityvų elgesio ir pažangos skatinimą, mokiniai demonstravo aiškius darbo tvarkos susitarimus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozityvaus elgesio skatinimą patvirtino ir NŠA tyrimo duomenys. Teiginiui „Mokiniai džiaugiasi net ir nedideliais vienas kito pasiekimais“ pritarė 33,3 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų, o teiginiui „ Mūsų mokykloje mokiniai noriai padeda vieni kitiems“ – 47,6 proc. pedagogų. Tai santykinai stipriausi mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu. • Kasmet už pasiekimus, padarytą pažangą, aktyvią visuomeninę veiklą mokslo metų pabaigoje mokiniams skiriamos direktorės padėkos. • Vertintojų pastebėjimu, įtraukiają kultūrą mokytojai demonstravo savo pavyzdžiu. SUP mokiniai pamokose į bendras veiklas buvo įtraukti nesegreguojant ir neakcentuojant jų poreikių skirtybių, taktiškai, sudarant jiems galimybę jaustis pamokoje lygiaverčiais pamokos dalyviais. Tai patvirtino ir pokalbiai su tėvų atstovais bei socialiniais partneriais. • Stiprindama įtraukiają kultūrą, mokykla dalyvavo lytiškumo ugdymo projekte „Gerbk ir saugok save“. Klasėse pakabintos bei mokinių aptartos mokinio elgesio taisyklės. Mokykloje sistemingai ir sėkmingai įgyvendinama socialinių emocinių įgūdžių lavinimo ir smurto prevencijos programa „Antras žingsnis“. Mokiniai buvo skatinti spręsti iškilusius klausimus / problemas tarpusavyje ar pasitelkdami suaugusiųjų pagalbą. Dalyvavimas programos užsiėmimų veiklose mokė mokinius įsitraukti į saugios ir pagarbios mokyklos aplinkos kūrimą; padėjo išvengti netinkamo elgesio, bendraamžių atstūmimo. Darytina išvada, kad mokykloje fiksuojami tik pavieniai smurto ar patyčių atvejai. Tai patvirtino pokalbiai su mokiniais, Metodine taryba, tėvų atstovais bei socialiniais partneriais. • NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Pamokoje kaip pedagoginį išteklių moku panaudoti vaikų skirtybes (pvz., kitakalbystę, negalią...“) pritarė 31,6 proc. apklausoje dalyvavusių pedagogų, o teiginiui „Mūsų mokyklos mokytojai kartais pašiepia savo mokinius, pasityčioja iš jų“ – 0 proc. pedagogų. Tai vertinama kaip santykinai stiprieji mokyklos aspektai įtraukiojo ugdymo požiūriu. <p>Mokyklos kultūra atspindi bendruomenės nuostatą kurti visų įtraukčiai palankią ir gerą savijautą užtikrinančią aplinką, kur kiekvienas mokinys jaustųsi vertingas, reikalingas ir saugus, todėl „Įtraukiojo ugdymo kultūra“ vertinama paveikiai ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.</p>
2.3. Vertinimas ugdant ir rezultatai, 2 lygis	<p>Vertinimas ugdant ir rezultatai vertinami patenkinamai.</p> <p>Pamokose vykdytų mokymosi veiklų vertinimui trūksta aiškių, konkrečių, diferencijuotų kriterijų, leidžiančių pa(si)tikrinti, į(si)vertinti kiekvieno mokinio išmokimą bei asmeninę pažangą pamokoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos susitarimai dėl mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo fiksuoti „Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos apraše“ (atnaujinta 2019-11-11). Jis skelbiamas mokyklos interneto svetainėje ir yra žinomas mokiniams, jų tėvams bei mokytojams. NŠA tyrimo duomenimis, teiginiui „Mūsų mokykloje yra vieninga kiekvieno mokinio individualios pažangos vertinimo sistema“ pritarė 80 proc.

apklausoje dalyvavusių pedagogų ir tai yra santykinai stiprusis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu. Susitarimuose nurodyta, kad mokiniai informuojami ir su jais aptariamas mokymas(is) „siekiant juos motyvuoti, padėti įsitraukti į aktyvų mokymosi procesą, ugdytis mokėjimo mokytis gebėjimus ir koreguoti savo mokymąsi taip, kad pasiektų aukštesnių ugdymo (si) rezultatų“. Tačiau apibendrinti stebėtų pamokų protokolų duomenys rodo, kad vertinimo ugdant vidurkis yra 2,2.

- Iš mokyklos dokumentų ir pokalbių su direktorės pavaduotoja ugdymui, Metodine taryba, galima teigti, kad, pasibaigus pusmečiui, informacija apie mokinių ugdymąsi, lankomumą analizuojama per Mokyklos tarybos posėdžius. Mokyklos administracija mokytojams iš dalies teikia pagalbą, vertindama jų stebėtas pamokas, konstatuodama, kas gerai, ir kas blogai. Tačiau iš pokalbių su mokytojais ir PPT atstovais galima teigti, kad mokykloje vyksta neformalus mokytojų bendravimas ir bendradarbiavimas siekiant kiekvieno mokinio įtraukties bei aukštesnės akademinės bei socialinės mokinių pažangos.

- MPI duomenimis, pusmečių pabaigoje atliekamas kokybinis kiekvieno vaiko pasiekimų vertinimas, kuris aptariamas kartu su mokytojais ir tėvais, kai aiškinamasi mokymosi barjerų priežastys. Atliekama lyginamoji analizė – pildoma lentelė „Mokinio asmeninės mokymosi pažangos stebėjimas ir fiksavimas“. Kaip atskaitos taškas imamas pusmečio įvertinimas. Tačiau iš mokyklos dokumentų ir pokalbių su Metodine taryba bei tėvais paaiškėjo, kad lyginamoji analizė labiau kiekybinė nei kokybinė (rodyklės žymi pasiekimų pokyčių kaitą – dalyko įvertinto lygio kilimą (↑), kritimą (↓) ar pastovumą (→). Mokinių įsitraukimas į pusmečio įsivertinimą minimalus – bendras visos klasės lentelės pildė mokytojas, individualūs pokalbiai vyko tik su tėvais.

- MPI duomenimis, vadovaujantis „Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašu“, kiekviena mokytoja atsakinga už individualios mokinio pažangos fiksavimą. Kiekvieno mokinio asmeninė pažanga, elgesys ir kiti pastebėjimai fiksuojami TAMO dienyne. Išanalizavus TAMO dienyne esančius įrašus, darbus, kaupiamus mokinių segtuvuose, darytina išvada, kad mokiniams ir tėvams teikiama grįžtamoji informacija yra reguliari, tačiau neinformatyvi. Mokinių pasiekimai vertinami žymenimis (mp – puikiai; mlg – labai gerai; mg – gerai; mm – moka minimaliai; nm – nemoka), nenurodant mokinio stiprybių, ugdymosi poreikių. Kartais šalia žymenų nurodoma tik vertinamo dalyko tema. Diagnostinio bei formuojamojo vertinimo siejimas su žymenimis (pažymių atitikmenimis) tik iš dalies parodė, kaip mokinys išmoko tai, kas buvo numatyta, kokių yra galimybių siekti daugiau, ar liko mokymosi spragų, kur reikia daugiau pastangų. Tai patvirtino ir NŠA tyrimo duomenys – teiginiui „Mano vertinimo sistema padeda kiekvienam mokiniui daryti pažangą“, pritarė 35 proc. pedagogų ir yra vertinamas kaip probleminis mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu.

- Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys (formuojamasis

	<p>vertinimas), kaip vienas stipriųjų pamokos aspektų, vertintojų užfiksuotas 4 pamokose: 3a, 4c kl. lietuvių k., 2a, 3b kl. pasaulio pažinimas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formuluodami mokymosi uždavinius bei planuodami veiklas, tik pavienėse pamokose (13,3 proc.) mokytojai nurodė aiškius, pamatuojamus užduoties atlikimo kriterijus: 1c kl. lietuvių k., 2c kl. anglų k. • Kiekvieno mokinio pažangos ir pasiekimų pamokoje vertinimo vidurkis 2,2 (žemiausias, lyginant su kitais pamokos vertinimo aspektais). Tai patvirtino apibendrinti stebėtų pamokų protokolų duomenys: 86,7 proc. pamokų mokinių asmeninės pažangos ir pasiekimų matavimas, lyginant su išsikeltu uždaviniu, išmokimo pasitikrinimas ir apibendrinimas, vertintas kaip epizodiškas, neišsamus, akcentuojantis mokinių savijautą, o ne uždavinio įgyvendinimą bei asmeninius pasiekimus pamokoje. Tik 2 pamokose (0,07 proc.) mokiniai turėjo galimybę sugrįžti prie mokymosi uždavinio ir aptarti pasiektus rezultatus. Tikėtina, kad pagrindinė priežastis, nesudaranti galimybių mokiniui pasitikrinti, įsivertinti ir pasimatuoti asmeninę pažangą pamokoje, yra tiesiogiai susijusi su pamokos uždavinyje neskelbiamais uždavinio įgyvendinimo ar užduoties atlikimo (įsi)vertinimo kriterijais, kuriuose būtų atsižvelgta ne tik į akademinis rezultatus, bet ir į individualias mokinio startines pozicijas bei raidos galimybes. <p>Remdamiesi vertinimo metu surinktais ir apibendrintais duomenimis, vertintojai daro išvadą, kad asmeninių mokinio pasiekimų ir pažangos pamatavimas pamokoje pagal aiškius vertinimo kriterijus yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas.</p>
<i>Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai</i>	Pozityvių santykių bendruomenėje kūrimas siekiant įtraukios kultūros (2. 2. – 3 lygis).
<i>Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai</i>	Asmeninių mokinio pasiekimų ir pažangos pamatavimas pamokoje pagal aiškius vertinimo kriterijus (2.3. – 2 lygis)..
<i>Vertinamos srities rekomendacijos</i>	<p>Planuojant ugdymą(si) pamokose, numatyti pamatuojamą, kriterijais apibrėžtą ir į rezultatą orientuotą uždavinį. Sudaryti sąlygas pamokoje mokiniams (įsi)vertinti pasiekimus ir pažangą pagal iš anksto sutartus aiškius vertinimo kriterijus, tinkamai reflektuoti apie sėkmes ir kliūtis.</p> <p>Daugiau dėmesio skirti ne tik mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, bet ir gabiems mokiniams;</p> <p>Planuojant pamoką, numatyti su kokiais barjeriais gali susidurti klasės mokiniai, kelti lanksčius, kiekvienam prieinamus tikslus, pasiūlyti skirtingų metodų ir priemonių, kurios leistų kiekvienam mokiniui pasirinkti sau tinkamiausią mokymosi būdą.</p> <p>Specialiajam pedagogui dirbant kartu su mokytoju klasėje didėtų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo(si) veiksmingumas, jų įsitraukimas į bendras veiklas pamokoje.</p>

V. REKOMENDACIJOS DĖL MOKYKLOS VEIKLOS KRYPTINGUMO ORGANIZUOJANT ĮTRAUKŪJŲ UGDYMĄ

Utenos rajono Švietimo ir sporto skyriui:

1. Teikti mokyklos vadovams metodologinę pagalbą ugdymo planavimo klausimais ir vykdyti stebėseną.
2. Atsižvelgti į mokyklos poreikį ir įsteigti papildomų švietimo pagalbos specialistų pareigybės etatų.

Utenos rajono Švietimo centrui:

1. padėti ir / ar organizuoti seminarus mokytojams, skirtus mokinių vertinimo, įsivertinimo ir pasiekimų bei pažangos pamatavimo įgūdžiams tobulinti.

Mokyklos administracijai:

1. Siekiant veiksmingai įgyvendinti mokyklos strategiją diegiant įtraukiąją ugdymo(si) kultūrą, rekomenduotina užtikrinti visų (metinio veiklos plano, ugdymo plano, VGK plano, klasės vadovų planų, ilgalaikių planų ir kt.) rengiamų planų dermę, aiškiai apibrėžiant laukiamus rezultatus ir jų pamatavimo kriterijus;
2. Kuriant bebarjerę ugdymo(si) aplinką visiems mokiniams, organizuoti visos mokyklos bendruomenės narių mokymus dėl įtraukiojo ugdymo raiškos, taikant universalaus dizaino principus; po to vykdyti veiklų stebėseną, kaip teorinės žinios taikomos praktinėje veikloje;
3. Palaikyti ir skatinti mokytojų profesines kompetencijas, patobulinant Mokytojų veiklos įsivertinimo suvestines (savianalizes), jose akcentuojant ne kiekybinę, bet kokybinę, t. y. į mokinių asmeninę pažangą ir pasiekimus orientuotą veiklų savianalizę;
4. Vykdamas ugdomąjį konsultavimą ir veiklos stebėseną: a) laikytis tolygaus veiklų pasiskirstymo principo tarp mokyklos vadovų, b) tobulinti asmenines kompetencijas šiuolaikinės pamokos organizavimo klausimais;
5. Prisiimti asmeninę atsakomybę už mokyklos pažangą stiprinant įtraukiojo ugdymo nuostatas ir jų įgyvendinimo praktiką.

Metodinei tarybai:

1. Konkrečiai apibrėžti Metodinės tarybos, kaip mokytojų veiklos, orientuotos į ugdymo(si) kokybę bei koordinavimą atliekančios savivaldos institucijos stiprinimą, funkcijas;
2. Organizuoti mokytojų patirtinį mokymąsi įtraukiojo ugdymo tema (kartu planuojant, vedant ir reflektuojant pamokas);
3. Inicijuoti ilgalaikės kvalifikacijos tobulinimo programos parengimą / pasirinkimą įtraukiojo ugdymo tema;
4. Susitarti, kaip konkrečiai ugdymo procese bus taikomi įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo principai.

Mokytojams:

1. Mokytojų profesinės kompetencijos segmentus – vertinimą bei mokinio pasiekimų ir pažangos pamatavimą pamokoje – išsikelti kaip prioritetus;
2. Burtis į tikslines mokytojų, turinčių tokius pačius tobulėjimo siekius, grupes ir vykdyti periodišką veiklų refleksiją;

3. Pasinaudoti kitų rajono, šalies mokyklų ar mokytojų įtraukiojo ugdymo praktikos sėkmės istorijomis.

Vadovaujančioji vertintoja

Violeta Gendvilienė

Vertinimo skyriaus vedėja

Snieguolė Vaičekauskienė
